

MEĐUNARODNI STANDARD FINANCIJSKOG IZVJEŠTAVANJA 4

Ugovori o osiguranju

Cilj

1. Cilj ovog MSFI-a je specificiranje financijskog izvještavanja ugovora o osiguranju od strane subjekta koji izdaje takve ugovore (u MSFI-u opisan kao *osiguravatelj*) dok Odbor ne dovrši drugu fazu svojeg projekta u vezi ugovora o osiguranju. Ovaj MSFI posebice zahtijeva:
 - a) ograničena poboljšanja u računovodstvu ugovora o osiguranju od strane osiguravatelja,
 - b) objavljivanje koje identificira i objašnjava iznose u financijskim izvještajima osiguravatelja proizišle iz ugovora o osiguranju i pomaže korisnicima tih financijskih izvještaja pri razumijevanju tih iznosa, vremena i nesigurnosti budućih novčanih tokova koji nastaju vezano uz ugovore o osiguranju.

Djelokrug

2. Subjekt će primijeniti ovaj MSFI na:
 - a) ugovore o osiguranju (uključujući *ugovore o reosiguranju*) koje izdaje i ugovore o reosiguranju koje drži,
 - b) financijske instrumente koje izdaje s *obilježjima diskrecione participacije* (vidi točku 35). MSFI 7 - *Financijski instrumenti: objavljivanje* zahtijeva objavljivanje financijskih instrumenata, uključujući financijske instrumente koji sadrže takva obilježja.
3. Ovaj MSFI ne odnosi se na ostale aspekte računovodstva osiguravatelja, poput računovodstva financijske imovine koju drži i financijskih obveza koje izdaje osiguravatelj (vidi MRS 32 - *Financijski instrumenti: prezentiranje* i MRS 39 - *Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje*), osim u prijelaznim odredbama u točki 45.
4. Subjekt ovaj MSFI neće primijeniti na:
 - a) garancijama za proizvode izdanih izravno od strane proizvođača, dilera ili trgovca na malo (vidi MRS 18 - *Prihodi* i MRS 37 - *Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina*),
 - b) imovinu poslodavca i obveze poslodavca vezane uz primanja obuhvaćena primanjima zaposlenih (vidi MRS 19 - *Primanja zaposlenih* i MSFI 2 - *Plaćanje temeljeno na dionicama*) i obvezama za mirovine prikazanim u sklopu definiranih mirovinskih planova (vidi MRS 26 - *Računovodstvo i izvještavanje o mirovinskim planovima*),
 - c) ugovorna prava i obveze koji zavise o budućoj upotrebi, ili pravu na upotrebu, nefinancijskih stavki (npr. naknade po licencama, autorska prava, nepredvidiva plaćanja po najmu, i sl.), kao i najmoprimčevu garanciju ostatka vrijednosti ugrađenu u financijski najam (vidi MRS 17 - *Najmovi*, MRS 18 - *Prihodi* i MRS 38 - *Nematerijalna imovina*),

- d) financijske garancije u koje subjekt ulazi ili koje zadržava prilikom prijenosa financijske imovine ili financijskih obveza unutar djelokruga MRS-a 39 na drugu stranu, bez obzira na to da li ta financijska garancija opisana kao financijska garancija, akreditiv ili ugovor o osiguranju (vidi MRS 39),
 - e) iznose potraživanja i obveza čiji konačni iznos ovisi o nekom budućem događaju u poslovnoj kombinaciji u poslovnom spajanju (vidi MSFI 3 - *Poslovna spajanja*),
 - f) *izravne ugovore o osiguranju* koje drži subjekt (tj. izravne ugovore o osiguranju u kojima je subjekt *imatelj police*). Međutim, *cedent* će primijeniti ovaj MSFI na ugovore o reosiguranju koje drži.
5. Kako bi se olakšalo snalaženje ovaj MSFI opisuje subjekte koji izdaju ugovore o osiguranju kao osiguravatelji, neovisno o tome da li se izdavatelj smatra osiguravateljem za zakonske ili nadzorne svrhe.
 6. Ugovor o reosiguranju je vrsta ugovora o osiguranju. U skladu s tim, sve vezano za ugovore o osiguranju u ovom MSFI-u vrijedi i za ugovore o reosiguranju.

Ugrađeni derivativi

7. MRS 39 zahtijeva od subjekata razdvajanje nekih ugrađenih derivativa od njihovog nederivativnog osnovnog ugovora nositelja, njihovo mjerenje po fer vrijednosti i uključivanje promjena njihove fer vrijednosti u dobit ili gubitak. MRS 39 se primjenjuje za derivate ugrađene u ugovore o osiguranju osim u slučaju kad je i sam ugrađeni derivativ ugovor o osiguranju.
8. Kao iznimku od zahtjeva u MRS-u 39, osiguravatelj ne treba odvajati, i mjeriti po fer vrijednosti, opciju imatelja police da otkupi ugovor o osiguranju za fiksni iznos (ili za iznos koji se temelji na fiksnom iznosu i kamatnoj stopi), čak i u slučaju kad se izvršna cijena opcije razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti pripadajuće osnovne obveze iz osiguranja. Međutim, zahtjev u MRS-u 39 vrijedi za put opciju ili opciju otkupa za gotovinu ugrađenu u ugovor o osiguranju u slučaju kad se otkupna cijena mijenja u skladu s promjenama određene financijske varijable (poput indeksa cijena dionica ili roba), ili određene nefinancijske varijable koja nije specifična za ugovornu stranu. Nadalje, taj zahtjev također vrijedi kad je imateljeva mogućnost realizacije put opcije ili opcije otkupa za gotovinu uvjetovana upravo promjenom neke takve varijable (npr. put opcija koja se može realizirati ako tržišni indeks cijena dosegne određenu razinu).
9. Točka 8. jednako tako vrijedi i za opciju otkupa financijskog instrumenta koji sadrži obilježja diskrecione participacije.

Izdvajanje depozitnih komponenti

10. Neki ugovori o osiguranju sadrže uz osiguravateljnu komponentu i *depozitnu komponentu*. U nekim slučajevima, od osiguravatelja se zahtijeva ili mu se dopušta *izdvajanje* tih dviju komponenti:
 - a) izdvajanje se zahtijeva ako su zadovoljeni sljedeći uvjeti:

- i. osiguravatelj može izmjeriti depozitnu komponentu (uključujući sve ugrađene otkupne opcije) zasebno (tj. bez uzimanja u obzir osiguravateljne komponente).
 - ii. računovodstvena politika osiguravatelja ne zahtijeva priznavanje svih obveza i prava proisteklih iz depozitne komponente;
 - b) izdvajanje je dopušteno, ali ne i zahtijevano, ako osiguravatelj može izmjeriti depozitnu komponentu odvojeno kao u (a)(i) ali mu njegove računovodstvene politike nalažu da prizna sva prava i obveze proistekle iz depozitne komponente, neovisno o temelju na kojemu se mjere ta prava i obveze;
 - c) izdvajanje je zabranjeno u slučaju kad osiguravatelj ne može odvojeno izmjeriti depozitnu komponentu kao u (a)(i).
11. Slijedi primjer slučaja kad računovodstvene politike osiguravatelja ne zahtijevaju priznavanje svih obveza proisteklih iz depozitne komponente. Cedent prima naknadu za gubitke od reosiguravatelja ali ugovor ga obvezuje da vrati naknadu u narednim godinama. Ta obveza proizlazi iz depozitne komponente. Ako bi cedentova računovodstvena politika dopuštala priznavanje naknade kao prihoda bez priznavanja pripadajuće obveze, izdvajanje je nužno.
12. Kako bi razdvojio ugovor, osiguravatelj će:
- a) primijeniti ovaj MSFI na osiguravateljnu komponentu,
 - b) primijeniti MRS 39 na depozitnu komponentu.

Priznavanje i mjerenje

Privremena izuzeća od primjene drugih MSFI-a

13. Točke 10.-12. MRS-a 8 - *Neto dobit ili gubitak razdoblja, temeljne pogreške i promjene računovodstvenih politika* specificiraju kriterije koje subjekt treba koristiti prilikom razvijanja računovodstvenih politika u slučaju kada se niti jedan MSFI posebno ne primjenjuje na neku stavku. Međutim, ovaj MSFI izuzima osiguravatelja od primjene tih kriterija na računovodstvene politike za:
- a) ugovore o osiguranju koje izdaje (uključujući pripadajuće troškove pribave i pripadajuću nematerijalnu imovinu, poput onih opisanih u točkama 31. i 32).
 - b) ugovore o reosiguranju koje drži.
14. Unatoč tome, ovaj MSFI ne izuzima osiguravatelja od nekih implikacija kriterija navedenih u točkama 10-12 iz MRS-a 8. Točnije, osiguravatelj:
- a) neće priznati kao obvezu rezervacije za moguće buduće štete, ako te štete proizlaze iz ugovora o osiguranju koji ne postoji na datum izvještavanja (poput rezervacija za katastrofalne štete i rezervi za kolebanje šteta),
 - b) provoditi će *test adekvatnosti obveza* opisan u točkama 15.-19,
 - c) će ukinuti obvezu iz osiguranja (ili dio obveze po osnovi osiguranja) iz izvještaja o financijskom položaju kad, i samo kad, ona prestane postojati - tj. kad je obveza određena u ugovoru isplaćena ili otkazana ili istekla,

- d) neće prebijati:
 - i. *imovinu iz reosiguranja* s odgovarajućom obvezom iz osiguranja,
 - ii. prihod ili rashod po osnovi ugovora o reosiguranju sa prihodom ili rashodom od odgovarajućeg ugovora o osiguranju;
- e) razmotrit će da li njegova imovina iz reosiguranja ima umanjenje vrijednosti (vidi točku 20.).

Test adekvatnosti obveza

15. **Osiguravatelj će na svaki datum izvještavanja procijeniti adekvatnost priznatih obveza iz osiguranja, i to koristeći tekuće procjene budućih novčanih tokova iz ugovora o osiguranju. Ukoliko ta procjena pokaže da je knjigovodstvena vrijednost obveza iz osiguranja (umanjenih za odgovarajuće odgođene troškove pribave i odgovarajuću nematerijalnu imovinu, poput onih razmotrenih u točkama 31. i 32.) neadekvatan u odnosu na procijenjene buduće novčane tokove, razlika se u cijelosti priznaje u dobit ili gubitak.**
16. Ako osiguravatelj primjeni test adekvatnosti obveze koji zadovoljava navedene minimalne uvjete, ovaj MSFI ne nameće nikakve dodatne uvjete. Minimalni uvjeti koje je potrebno zadovoljiti jesu sljedeći:
 - a) Test uzima u obzir tekuće procjene svih ugovorenih novčanih gotovinskih tokova i povezanih novčanih gotovinskih tokova poput ovisnih troškova obrade šteta, kao i novčanih gotovinskih tokova nastalih kao rezultat ugrađenih opcija i garancija;
 - b) Ako test pokaže kako je obveza neadekvatna, razliku u cijelosti treba priznati u dobit ili gubitak.
17. Ako računovodstvene politike osiguravatelja ne zahtijevaju test adekvatnosti obveza koji zadovoljava minimalne uvjete navedene u točki 16, osiguravatelj će:
 - a) odrediti knjigovodstvenu vrijednost dotične obveze iz osiguranja* umanjenu za sljedeće knjigovodstvene vrijednosti:
 - i. bilo koje povezane odgođene troškove pribave,
 - ii. bilo koju povezanu nematerijalnu imovinu, poput one stečene poslovnom kombinacijom ili prijenosom portfelja (vidi točke 31. i 32.). Međutim, povezana imovina iz reosiguranja ne uzima se u obzir iz razloga što ju osiguravatelj zasebno obračunava (vidi točku 20.);
 - b) odrediti je li iznos opisan pod (a) manji od knjigovodstvene vrijednosti potrebnog kad bi dotična obveza iz osiguranja bila unutar djelokruga MRS-a 37 - *Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina*. Ako je manji, osiguravatelj će priznati čitavu razliku u dobit ili gubitak i umanjiti knjigovodstvenu vrijednost povezanih odgođenih troškova pribave ili povezane nematerijalne imovine ili povećati knjigovodstvenu vrijednost dotične obveze iz osiguranja.
18. Ako osiguravatelj test adekvatnosti obveze zadovoljava minimalne uvjete navedene u točki 16, test se primjenjuje na kumulativnoj razini navedenoj u testu. Ukoliko test adekvatnosti obveze ne zadovoljava minimalne navedene uvjete, usporedba

opisana u točki 17 učinit će se na razini portfelja ugovora koji su podložni razmjerno sličnim rizicima i kojima se zajednički upravlja kao jedinstvenim portfeljem.

19. Iznos opisan u točki 17(b) (tj. rezultat primjene MRS-a 37) odražavat će buduće prinose na ulaganja (vidi točke 27.-29.) ako, i samo ako, iznos opisan u točki 17(a) također odražava te prinose.

Umanjenje vrijednosti imovine iz reosiguranja

20. Ako je cedentovoj imovini iz reosiguranja umanjena vrijednost, cedent će shodno tome smanjiti njezinu knjigovodstvenu vrijednost i priznati umanjenje vrijednosti u dobit ili gubitak. Umanjenje vrijednosti imovine iz reosiguranja provodi se ako i samo ako:
- postoje objektivni dokazi, kao rezultat događaja nakon početnog priznavanja imovine iz reosiguranja, da cedent neće primiti sve iznose koji mu pripadaju na temelju ugovora,
 - taj događaj ima na pouzdan način mjerljiv utjecaj na iznose koje će cedent primiti od reosiguravatelja.

Promjene računovodstvenih politika

21. Točke 22.-30. odnose se na promjene učinjene od strane osiguravatelja koji već koriste MSFI-e kao i na promjene učinjene od strane osiguravatelja koji primjenjuje MSFI-e po prvi put.
22. **Osiguravatelj može promijeniti računovodstvene politike za ugovore o osiguranju ako, i samo ako, promjena čini financijske izvještaje značajnijima i ne manje pouzdanijim za potrebe korisnika u pogledu njihova donošenja ekonomskih odluka, ili više značajnima i ne manje pouzdanima i za te iste potrebe. Osiguravatelj će procjenjivati značajnost i pouzdanost po kriterijima iz MRS-a 8.**
23. Kako bi opravdao promjene računovodstvenih politika za ugovore o osiguranju, osiguravatelj će pokazati da je promjena približila njegove financijske izvještaje kriterijima iz MRS-a 8, no promjena ne mora dovesti do potpune suglasnosti sa spomenutim kriterijima. Sljedeća konkretna pitanja razmatrana su kako slijedi:
- tekuće kamatne stope (točka 24.);
 - nastavak postojeće prakse (točka 25.);
 - opreznost (točka 26.);
 - budući prinosi na ulaganja (točke 27.-29.);
 - računovodstvo u sjeni (točka 30.).

Tekuće tržišne kamatne stope

24. Osiguravatelju se dopušta, ali se ne zahtijeva, promjena računovodstvenih politika kako bi naknadno mjerenje određenih obveza iz osiguranja* odražavalo tekuće tržišne kamatne stope i priznavanje promjena u tim obvezama u dobit ili gubitak.

* U ovoj točki obveze iz osiguranja uključuju povezane odgođene troškove stjecanja i povezana nematerijalna sredstva, poput onih razmotrenih u točkama 31. i 32.

U to vrijeme, mogu se također donijeti računovodstvene politike koje zahtijevaju ostale tekuće procjene i pretpostavke za određene obveze. Izbor u ovom točki dopušta osiguravatelju promjenu računovodstvene politike za određene obveze, bez dosljedne primjene te politike za sve slične obveze, kako bi MRS 8 inače zahtijevao. Ukoliko osiguravatelj odredi obveze za ovaj izbor, on će nastaviti koristiti tekuće tržišne kamatne stope (i, ako je primjenjivo, ostale tekuće procjene i pretpostavke) dosljedno u svim razdobljima za sve te obveze dok se ne podmire.

Nastavak postojeće prakse

25. Osiguravatelj može nastaviti koristiti sljedeće prakse, no uvođenje bilo koje od njih ne zadovoljava točku 22:
- a) mjerenje obveza iz osiguranja na nediskontiranoj osnovi,
 - b) mjerenje ugovornih prava na buduće naknade za upravljanje ulaganjima po iznosu koji nadilazi njihovu fer vrijednost izračunanu usporedbom s tekućim naknadama koje naplaćuju ostali tržišni sudionici za slične usluge. Moguće je da je fer vrijednost na početku tih ugovornih prava jednaka plaćenim troškovima nastanka, osim ako su buduće naknade za upravljanje ulaganjima i povezani troškovi izvan okvira onih na tržištu.
 - c) korištenje različitih računovodstvenih politika za ugovore o osiguranju (i povezane odgođene troškove pribave i povezanu nematerijalnu imovinu) podružnica, osim kako to dopušta točka 24. Ukoliko te računovodstvene politike nisu jedinstvene, osiguravatelj ih može promijeniti ako ta promjena ne dovodi do daljnje diverzifikacije u računovodstvenim politikama te ako zadovoljava ostale uvjete navedene u ovom MSFI-u.

Opreznost

26. Osiguravatelj ne mora mijenjati računovodstvene politike za ugovore o osiguranju kako bi eliminirao prekomjernu opreznost. Međutim, ukoliko osiguravatelj već mjeri ugovore o osiguranju uz dostatnu opreznost, ne treba uvoditi dodatnu opreznost.

Budući prinosi na ulaganja

27. Osiguravatelj ne treba mijenjati računovodstvene politike za ugovore o osiguranju kako bi eliminirao buduće prinose na ulaganja. Međutim, postoji pretpostavka koju je moguće argumentirano pobiti da će financijski izvještaji osiguravatelja postati manje značajnima i pouzdanima ako se donese računovodstvena politika koja odražava buduće prinose na ulaganja u mjerenju ugovora o osiguranju, osim ako ti prinosi utječu na ugovorna plaćanja. Dva primjera računovodstvenih politika koje odražavaju te prinose jesu:
- a) korištenje diskontne stope koja odražava procijenjeni povrat na imovinu osiguravatelja.
 - b) projiciranje povrata na tu imovinu po procijenjenoj stopi povrata, diskontiranje tih projiciranih povrata po drugačijoj stopi i uključivanje rezultata u mjerenje obveze.

28. Osiguravatelj može argumentirano prevladati pretpostavku koja se može opovrgnuti opisanu u točki 27. ako, i samo ako, ostale komponente promjene u računovodstvenoj politici povećavaju značajnost i pouzdanost njegovih financijskih izvještaja u dovoljnoj mjeri da prevagnu nad utjecajem smanjenja značajnosti i pouzdanosti prouzrokovanog uključivanjem budućih prinosa na ulaganja. Pretpostavimo, na primjer, da postojeće računovodstvene politike osiguravatelja za ugovore o osiguranju uključuju pretjerano oprezne pretpostavke postavljene na početku i diskontnu stopu propisanu od strane regulatora bez izravnog pozivanja na tržišne uvjete, i zanemaruje neke ugrađene opcije i garancije. Osiguravatelj može postići veću značajnost i ne manju pouzdanost svojih financijskih izvještaja prelaskom na sveobuhvatnu investitoru orijentiranu osnovicu računovodstva koja je široko korištena i uključuje:
- tekuće procjene i pretpostavke,
 - razumnu (ali ne i pretjerano opreznu) korekciju koja odražava rizik i nesigurnost,
 - mjerenja koja obuhvaćaju i intrinzičnu i vremensku vrijednost ugrađenih opcija i garancija,
 - tekuću tržišnu diskontnu stopu, čak i ako ta diskontna stopa odražava procjenu povrata na imovinu osiguravatelja.
29. U nekim pristupima mjerenju, diskontna stopa se koristi pri utvrđivanju sadašnje vrijednosti buduće marže profita. Ta marža profita se potom raspoređuje različitim razdobljima uz pomoć formule. U tim pristupima, diskontna stopa utječe na mjerenje obveze samo neizravno. Posebice, upotreba manje adekvatne diskontne stope ima ograničen ili nikakav učinak na početno mjerenje obveze. Međutim, u drugim pristupima, diskontna stopa izravno određuje mjerenje obveze. U jednom od takvih slučajeva, iz razloga što uvođenje na imovinu orijentirane diskontne stope ima značajniji utjecaj, malo je vjerojatno da će osiguravatelj moći argumentirano prevladati pretpostavku koja se može opovrgnuti opisanu u točki 27.

Računovodstvo u sjeni

30. U nekim računovodstvenim modelima, realizirani dobiti ili gubici imovine osiguravatelja imaju izravan učinak na mjerenje nekih ili svih njegovih (a) obveza iz osiguranja, (b) povezanih odgođenih troškova pribave, i (c) povezane nematerijalne imovine, poput onih opisanih u točkama 31. i 32. Osiguravatelju se dopušta, ali se ne zahtijeva, promjena računovodstvene politike na način da priznata ali nerealizirana dobit ili gubitak na imovinu utječe na ta mjerenja na isti način kao što utječe realizirana dobit ili gubitak. Povezana korekcija obveze iz osiguranja (ili odgođenih troškova pribave ili nematerijalne imovine) se priznaje u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti ako, i samo ako, su i nerealizirani dobiti ili gubici priznati u ostalu sveobuhvatnu dobit. Ova se praksa ponekad naziva „računovodstvo u sjeni”.

Ugovori o osiguranju stečeni putem poslovnih spajanja ili prijenosom portfelja

31. Kako bi bio u skladu s MSFI 3 - *Poslovna spajanja*, osiguravatelj će, na dan pribave, preuzete obveze iz osiguranja i stečenu *imovinu iz osiguranja* pribavljenu putem

poslovne kombinacije mjeriti po fer vrijednosti. Međutim, osiguravatelju se dopušta, ali se ne zahtijeva, upotreba proširene prezentacije koja razdvaja fer vrijednost stečenih ugovora o osiguranju na dvije komponente:

- a) obveza izmjerena u skladu s računovodstvenim politikama osiguravatelja za ugovore o osiguranju koje izdaje,
 - b) nematerijalna imovina, koja predstavlja razliku između (i) fer vrijednosti stečenih ugovornih osiguravateljskih prava i preuzetih osiguravateljskih obveza i (ii) iznosa opisanog pod (a). Naknadno mjerenje ove imovine će biti u skladu sa mjerenjem povezane obveze iz osiguranja,
32. Osiguravatelj koji stječe portfelj ugovora o osiguranju može koristiti proširenu prezentaciju opisanu u točki 31,
33. Nematerijalna imovina opisana u točkama 31 i 32 je isključena iz djelokruga MRS-a 36 - *Umanjenje imovine* i MRS-a 38 - *Nematerijalna imovina*. Međutim, MRS 36, i MRS 38 se odnose na popise kupaca i odnose s kupcima odražavajući očekivanja budućih ugovora koji nisu dio ugovornih prava iz osiguranja i ugovornih obveza iz osiguranja koje su postojale na datum poslovne kombinacije ili prijenosa portfelja.

Obilježja diskrecijske participacije

Obilježja diskrecijske participacije u ugovorima o osiguranju

34. Neki ugovori o osiguranju sadrže obilježje diskrecijske participacije kao i *zajamčeni element*. Izdavatelj takvog ugovora:
- a) može, ali ne mora, priznati zajamčeni element odvojeno od obilježja diskrecijske participacije. Ako ih osiguravatelj ne prizna odvojeno, klasificirat će cjelokupan ugovor kao obvezu. Ako ih osiguravatelj klasificira odvojeno, klasificirat će zajamčeni element kao obvezu;
 - b) će, ako prizna obilježje diskrecijske participacije odvojeno od zajamčenog elementa, klasificirati to obilježje bilo kao obvezu, bilo kao odvojenu komponentu kapitala. Osiguravatelj može razdvojiti to obilježje u komponentu obveze i glavničnu komponentu koristeći dosljednu računovodstvenu politiku za to razdvajanje. Osiguravatelj neće klasificirati tu komponentu kao prijelaznu kategoriju koja nije obveza niti kapital;
 - c) može priznati sve primljene premije kao prihod bez razdvajanja dijela koji se odnosi na komponentu kapitala. Promjene, koje proizlaze zajamčenog elementa i dijela obilježja diskrecijske participacije klasificiranog kao obveze priznaju se u dobit ili gubitak. Ako su dio ili sva obilježja diskrecijske participacije klasificirani kao kapital, dio dobiti ili gubitka može se pripisati tom obilježju (na isti način kao što se dio može pripisati nekontrolirajućim interesima). Osiguravatelj će priznati dio dobiti ili gubitka pripisan bilo kojoj glavničnoj komponenti obilježja diskrecijske participacije kao raspodjelu dobiti ili gubitka, a ne kao rashod ili prihod (vidi MRS 1 - *Prezentiranje financijskih izvještaja*);
 - d) će, ako ugovor sadrži ugrađeni derivativ unutar djelokruga MRS-a 39, primijeniti MRS 39 na taj ugrađeni derivativ;

- e) će, u svim pogledima koji nisu opisani u točkama 14.-20. i 34(a)-(d), nastaviti koristiti postojeće računovodstvene politike za takve ugovore, osim ukoliko ne promijeni računovodstvene politike na način koji je u skladu sa točkama 21-30.

Obilježja diskrecijske participacije u financijskim instrumentima

35. Zahtjevi iz točke 34 također se odnose i na financijske instrumente koji sadrže obilježja diskrecione participacije. Dodatno:
- a) ako osiguravatelj klasificira čitavo obilježje diskrecione participacije kao obvezu, primjenjivat će test adekvatnosti obveza iz točke 15.-19. na cijeli ugovor (tj. na zajamčeni element i obilježje diskrecione participacije). Osiguravatelj ne treba odrediti iznos koji bi proizišao iz primjene MRS-a 39 na zajamčeni element.
 - b) ako osiguravatelj klasificira dio ili sva ta obilježja kao zasebnu komponentu kapitala, obveza priznata za cijeli ugovor neće biti manja od iznosa koji bi proizišao iz primjene MRS-a 39 na zajamčeni element. Taj iznos će uključivati intrinzičnu vrijednost opcije otkupa ugovora, ali ne treba uključivati njezinu vremensku vrijednost ako točka 9. izuzima tu opciju od mjerenja po fer vrijednosti. Osiguravatelj ne treba objaviti iznos koji bi proizišao iz primjene MRS-a 39 na zajamčeni element, niti treba izdvojeno prezentirati taj iznos. Nadalje, osiguravatelj ne treba odrediti taj iznos ako je jasno da je ukupno priznata obveza viša;
 - c) iako su ti ugovori financijski instrumenti, osiguravatelj može nastaviti priznavati premije za te ugovore kao prihod i priznavati kao rashod povećanje knjigovodstvene vrijednosti obveze koje slijedi.
 - d) iako su ti ugovori financijski instrumenti, osiguravatelj koji primjenjuje točku 20(b) MSFI-a 7 na ugovore s obilježjima diskrecione participacije će objaviti ukupne rashode priznate u dobiti ili gubitku, ali ne treba izračunati navedene rashode od kamata primjenom metode efektivne kamatne stope.

Objavlivanje

Objašnjenje priznatih iznosa

36. **Osiguravatelj će objaviti informacije koje identificira i objasniti iznose proistekle iz ugovora o osiguranju u svojim financijskim izvještajima.**
37. Kako bi bio u skladu s točkom 36, osiguravatelj će objaviti:
- a) računovodstvene politike za ugovore o osiguranju i povezanu imovinu, obveze, prihode i rashode;
 - b) priznatu imovinu, obveze, prihode i rashode (i, ako prezentira izvješće o novčanom toku koristeći direktnu metodu, novčane tokove) proizišle iz ugovora o osiguranju. Nadalje, ako je osiguravatelj cedent, objavit će:

- i. dobitke i gubitke priznate u dobit ili gubitak po osnovi kupovine reosiguranja, i
- ii. ako cedent odgađa i amortizira dobitke i gubitke po osnovi kupovine reosiguranja, amortizaciju za razdoblje i preostale neamortizirane iznose na početku i na kraju razdoblja;
- c) proces korišten za određivanje pretpostavki koje imaju najveći utjecaj na mjerenje priznatih iznosa opisanih pod (b). Kad je to praktično, osiguravatelj će također kvantificirati objavu tih pretpostavki;
- d) učinak promjena pretpostavki korištenih za mjerenje imovine iz osiguranja i obveza iz osiguranja, zasebno prikazujući učinak svake promjene koja značajno utječe na financijske izvještaje;
- e) usklađivanje promjena u obvezama iz osiguranja, imovini iz reosiguranja i, ako ih ima, povezanih odgođenih troškova pribave.

Iznos, vrijeme i neizvjesnost novčanih tokova

38. **Osiguravatelj će objaviti informacije koje pomažu korisnicima pri razumijevanju iznosa, vremena i neizvjesnosti budućih novčanih tokova ugovora o osiguranju.**
39. Kako bi bio skladu s točkom 38, osiguravatelj će objaviti:
- a) Ciljeve, politike i aktivnosti u upravljanju rizicima proizašlim iz ugovora o osiguranju i metode za upravljanje tim rizicima.
 - b) [brisan].
 - c) informacije o *riziku osiguranja* (za prije i poslije umanjenja rizika za reosiguranje od strane reosiguravatelja), uključujući informacije o:
 - i. osjetljivosti na rizik osiguranja,
 - ii. koncentraciji rizika osiguranja, uključujući opis kako menadžment utvrđuje koncentraciju i opis zajedničkih karakteristika različitih koncentracija (primjerice, po vrsti osiguravajućeg događaja, zemljopisnog položaja ili valute
 - iii. usporedbi stvarnih i prethodno procijenjenih šteta (tj. razvoju šteta). Objava o razvoju šteta će ići unatrag do razdoblja kad je najranija značajna šteta, za koju još uvijek nisu izvjesni iznos i vrijeme isplate, nastala, ali ne treba ići unatrag više od deset godina. Osiguravatelj ne treba objaviti ove informacije o štetama za koje je neizvjesnost o iznosu i vremenu isplate obično riješena unutar godine dana;
 - d) informacije o kreditnom riziku, riziku likvidnosti i tržišnom riziku koje bi bile obvezne sukladno točkama 31.-42. MSFI-ja 7 da ugovori o osiguranju potpadaju u djelokrug MSFI-ja 7. Međutim:
 - i. osiguravatelj ne mora prikazati analize ročnosti propisane točkom 39.a) i 39.b) MSFI-ja 7 ako umjesto toga objavljuje informacije o procijenjenom vremenu neto novčanih odljeva proizašlih iz priznatih obveza temeljem

- osiguranja, koje može objaviti u obliku analize iznosa priznatih u izvještaju o financijskom položaju po procijenjenom vremenu nastanka
- ii. ako osiguravatelj koristi alternativne metode upravljanja osjetljivošću na tržišne uvjete, kao što je analiza ugrađene vrijednosti, može koristiti tu analizu osjetljivosti kako bi udovoljio zahtjevima točke 40(a) MSFI-a 7. Takav će osiguravatelj također objaviti informacije iz točke 41 MSFI-a 7.
- e) informacije o izloženosti tržišnom riziku koji proizlazi iz ugrađenih derivativa sadržanih u nederivativnom osnovnom ugovoru o osiguranju ako se od osiguravatelja ne zahtijeva, i ako on to ne čini, mjerenje ugrađenih derivativa po fer vrijednosti.
- 39A. Kako bi bio skladu s točkom 39(c)(i), osiguravatelj će objaviti ili (a) ili (b) kako slijedi:
- a) analizu osjetljivosti koja će pokazati kako bi utjecale na dobit ili gubitak realno moguće promjene u relevantnoj varijabli rizika na kraju izvještajnog razdoblja da su se dogodile; korištene metode i pretpostavke u izradi analize osjetljivosti; i sve promjene korištenih metoda i pretpostavki koje su se dogodile u odnosu na prethodno razdoblje. Ali, ako osiguravatelj koristi alternativne metode upravljanja osjetljivošću na tržišne uvjete, kao što je analiza ugrađene vrijednosti, može udovoljiti ovim zahtjevima tako što će objaviti te alternativne analize osjetljivosti i informacije zahtijevane točkom 41 MSFI-a 7.
 - b) kvalitativne podatke o osjetljivosti, i informaciju uvjetima i okolnostima iz ugovora o osiguranju koje imaju značajan utjecaj na iznos, vrijeme i neizvjesnost budućih novčanih tokova osiguravatelja.

Datum stupanja na snagu i prijelazne odredbe

40. Prijelazna rezerva iz točke 41.-45. primjenjuje se i na subjekte koji već primjenjuju MSFI-jeve prilikom prve primjene ovog MSFI-a i na subjekte koji ih po prvi put primjenjuju,
41. Subjekt će primjenjivati ovaj MSFI od godišnjeg razdoblja koje počinje na ili nakon 1. siječnja 2005. godine. Raniji početak primjene se preporučuje. Ako subjekt primjenjuje ovaj MSFI za ranije razdoblje, taj podatak će objaviti.
- 41A. Ugovor o financijskoj garanciji (izmjene i dopune MRS-a 39 i MSFI-a 4), objavljenih u kolovozu 2005. godine, izmjene i dopune točaka 4(d), B18(g) i B19(f). subjekt će primijeniti te izmjene i dopune za godišnja razdoblja koja započinju na ili nakon 1. siječnja 2006. godine. Ranija primjena se potiče.** Ako subjekt primijeni te izmjene i dopune na neko ranije razdoblje, dužan je tu činjenicu objaviti i primijeniti povezane izmjene i dopune MRS-a 39 i MRS-a 32 u istim razdobljima.
- 41B. MRS-om 1 (izmijenjen 2007.) su izmijenjeni izrazi koji se rabe u MSFI-jevima. Pred toga, njime se mijenja i nadopunjava točka 30. Subjekt je dužan te izmjene i dopune primijeniti za godišnja razdoblja koja započinju na dan ili nakon 1. siječnja 2009. godine. Ako subjekt primijeni MRS-1 (izmijenjen 2007.) na neko ranije razdoblje, dužan je te izmjene i dopune primijeniti i na to ranije razdoblje.

Objavljivanje

42. Subjekt ne treba primjenjivati zahtjeve za objavljivanje iz ovog MSFI-a za usporedne informacije koje se odnose na godišnja razdoblja započeta prije 1. siječnja 2005. godine, osim za objave zahtijevane u točki 37(a) i (b) o računovodstvenim politikama i priznatoj imovini, obvezama, prihodima i rashodima (i novčanim tokovima u slučaju korištenja direktne metode).
43. Ako je nepraktično primjenjivati pojedini zahtjev iz točke 10.-35. za usporedne informacije koje se odnose na godišnja razdoblja započeta prije 1. siječnja 2005., subjekt će objaviti taj podatak. Primjena testa adekvatnosti obveze (točke 15.-19.) na takve usporedne informacije može ponekad biti nepraktična, ali je mala vjerojatnost nepraktičnosti primjene ostalih zahtjeva iz točke 10.-35. na takve usporedne podatke. MRS 8 pojašnjava izraz „nepraktično”.
44. Prilikom primjene točke 39(c)(iii), subjekt ne treba objaviti informacije o razvoju šteta nastalih u razdoblju ranijem od pet godina prije kraja prve financijske godine u kojoj se koristi ovaj MSFI. Nadalje, ako je nepraktično, kad subjekt po prvi put primjenjuje ovaj MSFI, pripremiti informaciju o razvoju šteta koje su se zbile prije početka najranijeg razdoblja za koje subjekt predstavlja potpune usporedne informacije koje su u skladu s ovim MSFI-em, subjekt će objaviti taj podatak.

Prenamjena financijske imovine

45. Kada osiguravatelj mijenja svoje računovodstvene politike za ugovore o osiguranju, dopušta se, ali se ne zahtijeva, reklasifikacija neke ili sve financijske imovine kao „pofer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitka”. Reklasifikacija je dopuštena ako osiguravatelj mijenja računovodstvene politike kada po prvi put primjenjuje ovaj MSFI i ako je to omogućava naknadna promjena politike dopuštena u točki 22. Reklasifikacija je promjena računovodstvene politike i primjenjuje se MRS 8.

DODATAK A

Definirani pojmovi

Ovaj dodatak je sastavni dio MSFI-ja

Cedent	Imatelj police po ugovoru o reosiguranju.
Depozitna komponenta	Ugovorna komponenta koja se ne obračunava kao derivativ po MRS-u 39 a bila bi unutar djelokruga MRS-a 39 da je zaseban instrument.
Ugovor o direktnom osiguranju	Ugovor o osiguranju koji nije ugovor o reosiguranju.

Obilježje diskrecijske participacije	Ugovorno pravo na primitak, uz zajamčene pogodnosti , dodatnih pogodnosti: a) za koje je vjerojatno da će činiti značajan dio ukupnih ugovornih pogodnosti. b) za koje izdavatelj po ugovoru ima diskreciono pravo odrediti im iznos ili vrijeme davanja; i c) ugovorno se temelje na: i) obilježjima određene skupine ugovora ili određene vrste ugovora. ii) ostvarenim i/ili neostvarenim povratima na ulaganja u određenu skupinu imovine koju drži izdavatelj; ili iii) dobiti ili gubitku društva, fonda ili drugog subjekta koji izdaje ugovor.
Fer vrijednost	Iznos za koji se neka imovina može razmijeniti ili obveza podmiriti između informiranih i nepovezanih stranaka koje su voljne obaviti transakciju.
Ugovor o financijskoj garanciji Financijski rizik	Ugovor koji obvezuje izdavatelja na isplatu ugovorene naknade imatelju za gubitke koji su nastali jer ugovorni dužnik nije o dospjeću platio, u skladu sa originalnim ili izmijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Rizik moguće buduće promjene jedne ili više određenih kamatnih stopa, cijena financijskih instrumenata, cijene roba, tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnog rejtinga ili kreditnog indeksa ili neke druge varijable, pod uvjetom da u slučaju nefinancijske varijable ona nije specifična za strane u ugovoru.
Zajamčene pogodnosti	Plaćanja ili druge pogodnosti na koje određeni imatelj police ili ulagač ima bezuvjetno pravo koje ne podliježe ugovornom diskrecijskom pravu izdavatelja.
Zajamčeni element Imovina iz osiguranja Ugovor o osiguranju	Obveza isplate zajamčenih pogodnosti , uključena u ugovor koji sadrži obilježje diskrecijske participacije . Neto ugovorna prava osiguravatelja prema ugovoru o osiguranju . Ugovor po kojem jedna osoba (osiguravatelj) prihvaća značajan rizik osiguranja od druge osobe (imatelja police) prihvaćajući nadoknaditi štetu imatelju police ako određen neizvjestan budući događaj (osigurani događaj) bude imao negativni učinak za imatelja police. (Vidi Dodatak B za upute o ovoj definiciji).
Obveza iz osiguranja Rizik osiguranja Osigurani događaj Osiguravatelj	Neto ugovorna obveza osiguravatelja prema ugovoru o osiguranju . Rizik, osim financijskog rizika , prenesen s imatelja ugovora na izdavatelja. Neizvjestan budući događaj koji je pokriven ugovorom o osiguranju i stvara rizik osiguranja. Osoba koja po ugovoru o osiguranju ima obvezu nadoknaditi štetu imatelju police ako nastupi osigurani događaj .

Test adekvatnosti obveze	Procjena je li potrebno povećati knjigovodstvenu vrijednost neke obveze iz osiguranja (ili smanjiti knjigovodstvena vrijednost odgovarajućih odgođenih troškova pribave ili odgovarajuće nematerijalne imovine) temeljena na pregledu budućih novčanih tokova.
Imatelj police	Osoba koja ima pravo na naknadu štete po ugovoru o osiguranju ako nastupe osigurani događaji .
Imovina iz reosiguranja	Cedentova neto ugovorna prava iz ugovora o reosiguranju .
Ugovor o reosiguranju	Ugovor o osiguranju kojeg je zaključio jedan osiguravatelj (reosiguravatelj) radi kompenziranja gubitaka drugom osiguravatelju (cedentu) nastalih po osnovi jednog ili više ugovora koje je zaključio cedent.
Reosiguravatelj	Osoba koja prema ugovoru o reosiguranju ima obvezu nadoknaditi štetu cedentu ako nastupi osigurani događaj .
Razdvajanje (cijepanje)	Obračunavanje komponenti ugovora kao odvojenih ugovora.

DODATAK B

Definicija ugovora o osiguranju

Ovaj Dodatak je sastavni dio MSFI-ja.

- B1. Ovaj Dodatak daje smjernice za razumijevanje definicije ugovora o osiguranju u Dodatku A te se osvrće na sljedeću problematiku:
- a) pojam „neizvjestan budući događaj” (točke B2-B4);
 - b) isplate u naravi (točke B5-B7);
 - c) rizik osiguranja i ostali rizici (točke B8-B17);
 - d) primjeri ugovora o osiguranju (točke B18-B21);
 - e) značajni rizik osiguranja (točke B22-B28); i
 - f) promjene u razini rizika osiguranja (točke B29-B30).

Neizvjestan budući događaj

- B2. Neizvjesnost (ili rizik) suština je ugovora o osiguranju. U skladu s tim, najmanje jedno od sljedećeg je neizvjesno kod sklapanja na početku ugovora o osiguranju:
- a) hoće li doći do *osiguranog događaja*;
 - b) kada će do njega doći;
 - c) koliko će osiguravatelj trebati platiti ako do njega dođe.
- B3. U nekim ugovorima o osiguranju, osigurani događaj je otkriće gubitka tijekom ugovornog razdoblja, čak i ako je gubitak uzrokovan događajem koji se zbio prije početka ugovora. U drugim ugovorima o osiguranju, osigurani događaj je događaj koji

se zbio tijekom ugovornog razdoblja, čak i ako je rezultirajući gubitak otkriven tek nakon završetka ugovornog razdoblja.

- B4. Neki ugovori o osiguranju pokrivaju događaje koji su se već zbili, ali čiji je financijski učinak još uvijek neizvjestan. Primjer je ugovor o reosiguranju koji pokriva izravnog osiguravatelja od nepovoljnog učinka razvoja štete već prijavljenih od strane imatelja polica. U takvim ugovorima, osigurani događaj je otkrivanje konačnih troškova tih šteta.

Isplate u naravi

- B5. Neki ugovori o osiguranju zahtijevaju ili dopuštaju isplatu u naravi. Primjer je kad osiguravatelj zamijeni ukradeni predmet izravno, umjesto isplate imatelju police.

Drugi primjer je kad osiguravatelj koristi vlastite bolnice i medicinsko osoblje kako bi pružio medicinske usluge pokrivenne ugovorima.

- B6. Neki ugovori za usluge s fiksnim naknadama u kojima razina usluge ovisi o neizvjesnom događaju odgovaraju definiciji ugovora o osiguranju u ovom MSFI-u ali nisu regulirani kao ugovor o osiguranju u nekim državama. Jedan primjer je ugovor o održavanju u kojem se pružatelj usluge obvezuje popraviti određenu opremu nakon što se pokvari. Usluga s fiksnom naknadom se temelji na očekivanom broju kvarova, ali je neizvjesno hoće li se određeni stroj pokvariti. Kvar opreme nepovoljno utječe na njegova vlasnika i ugovor kompenzira vlasnika (u naravi, a ne u novcu).

Drugi primjer je ugovor o usluzi pomoći pri kvaru automobila u kojima se pružatelj usluge obvezuje, za fiksnu godišnju naknadu, pružiti pomoć prilikom kvara automobila na cesti ili odvući automobil u obližnju garažu. Ovakav ugovor mogao bi zadovoljiti definiciju ugovora o osiguranju čak i u slučaju ako pružatelj usluge nije obvezan izvršiti popravke ili zamijeniti dijelove.

- B7. Primjena MSFI-ja na ugovore opisane u točki B6 nije ništa teža nego primjena MSFI-ja koja bi bila primjenjiva kad bi takvi ugovori bili izvan djelokruga ovog MSFI-a:

- a) Nisu vjerojatne značajne obveze za kvarove i lomove koji su se već zbili;
- b) Primijeni li se MRS 18 - *Prihodi*, pružatelj usluge priznao bi prihod u skladu sa stupnjem dovršenosti (i podložan drugim određenim drugim kriterijima). Taj pristup je također primjenjiv u sklopu ovog MSFI-a, koji dopušta pružatelju usluge (i) nastavak korištenja postojećih računovodstvenih politika za te ugovore osim ako uključuju praksu zabranjenu u točki 14. i (ii) poboljšanje računovodstvenih politika ako je to dopušteno u točkama 22.-30.
- c) Pružatelj usluge razmatra da li je trošak ispunjavanja ugovorne obveze pružanja usluge veći od unaprijed primljenog prihoda. Kako bi to učinio, primjenjuje test adekvatnosti obveza opisan u točkama 15-19 ovog MSFI-a. Ako se ovaj MSFI ne bi primjenjivao na te ugovore, pružatelj usluge bi primjenjivao MRS 37 - *Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina* kako bi ustanovio jesu li ugovori nepovoljni po njega;
- d) Za te ugovore, zahtjevi za objavljivanje u ovom MSFI-u vjerojatno neće dodatno utjecati na objavljivanja koja zahtijevaju drugi MSFI-a.

Razlika između rizika osiguranja i ostalih rizika

- B8. Definicija ugovora o osiguranju odnosi se na rizik osiguranja, koji MSFI definira kao rizik, osim kao *financijski rizik*, prenesen s imatelja ugovora na izdavatelja. Ugovor koji izlaže izdavatelja financijskom riziku bez značajnog rizika osiguranja nije ugovor o osiguranju.
- B9. Definicija financijskog rizika u Dodatku A uključuje popis financijskih i nefinancijskih varijabli. Taj popis uključuje nefinancijske varijable koje nisu karakteristične za pojedinu osobu u ugovoru, poput pokazatelja gubitaka uzrokovanih potresom u određenoj regiji ili pokazatelja temperatura u određenom gradu. Popis isključuje nefinancijske varijable koje su karakteristične za osobu ugovora, poput pojavljivanja ili nepojavljivanja požara koji oštećuje ili uništava imovinu te osobe. Nadalje rizik promjena u fer vrijednosti nefinancijske imovine nije financijski rizik ako fer vrijednost odražava ne samo promjene u tržišnim cijenama te imovine (financijska varijabla) nego i stanje određene nefinancijske imovine u posjedu osobe ugovora (nefinancijska varijabla). Na primjer ako garancija preostale vrijednosti određenog automobila izlaže jamca riziku promjena fizičkog stanja automobila, taj rizik je rizik osiguranja, a ne financijski rizik.
- B10. Neki ugovori izlažu izdavatelja financijskom riziku povrh značajnog rizika osiguranja. Na primjer mnogi ugovori o životnom osiguranju jamče i najnižu stopu povrata imateljima polica (kreirajući financijski rizik) te obećavaju naknadu u slučaju smrti koja ponekad znatno prekoračuje saldo računa imatelja police (kreirajući rizik osiguranja u obliku rizika smrtnosti). Takvi ugovori su ugovori o osiguranju.
- B11. Prema nekim ugovorima osigurani događaj pokreće plaćanje iznosa povezanog s indeksom cijena. Takvi ugovori su ugovori o osiguranju u slučaju ako plaćanje zavisno o osiguranom događaju može biti značajno. Na primjer, anuitet ugovora po dožvljenju povezan s indeksom troškova života prenosi rizik osiguranja jer se plaćanje pokreće neizvjesnim događajem - opstanak anuitetnog osiguranika. Poveznica s indeksom cijena je ugrađeni derivativ, ali također prenosi rizik osiguranja. Ako je nastali prijenos rizika osiguranja značajan, ugrađeni derivativ zadovoljava definiciju ugovora o osiguranju te u tom slučaju ne mora biti mjeren prema fer vrijednosti (vidi točku 7. ovog MSFI-a).
- B12. Definicija ugovora o osiguranju odnosi se na rizik koji osiguravatelj prihvaća od imatelja police. Drugim riječima, rizik osiguranja je već postojeći rizik prenesen s imatelja police na osiguravatelja. Prema tome, novi rizik kreiran ugovorom nije rizik osiguranja.
- B13. Definicija ugovora o osiguranju odnosi se na nepovoljan utjecaj na imatelja police. Definicija ne ograničava plaćanje osiguravatelja na iznos jednak financijskom učinku nepovoljnog događaja. Na primjer definicija ne isključuje pokrivenost na principu „novo za staro” koja imatelju police plaća dovoljno da bi se omogućila zamjena stare oštećene imovine novom imovinom. Na sličan način definicija ne ograničava plaćanje prema ugovoru o životnom osiguranju s rokom na financijski gubitak koji su pretrpjeli članovi obitelji pokojnika niti sprječava plaćanje unaprijed određenih iznosa za kvantificiranje gubitka uzrokovano smrću ili nesretnim slučajem.

- B14. Neki ugovori zahtijevaju plaćanje ako se pojavi određeni neizvjestan događaj, ali ne zahtijevaju nepovoljan utjecaj na imatelja police kao preduvjet za plaćanje. Takav ugovor nije ugovor o osiguranju bez obzira ako imatelj koristi ugovor kako bi smanjio naglašenu izloženost riziku. Na primjer, ako imatelj koristi derivativ da bi zaštitio nefinancijsku varijablu uzajamno povezanu s novčanima tokovima iz imovine subjekta, derivativ nije ugovor o osiguranju jer plaćanje nije uvjetovano nepovoljnim utjecajem na imatelja smanjenjem novčanih tokova iz imovine. Obratno definicija ugovora o osiguranju odnosi se na neizvjestan događaj za koji nepovoljan utjecaj na imatelja police predstavlja ugovorni preduvjet za plaćanje. Taj ugovorni preduvjet ne zahtijeva od osiguravatelja da istražuje je li događaj stvarno uzrokovao nepovoljan utjecaj, ali dozvoljava osiguravatelju da osporava plaćanje ako smatra da je događaj uzrokovao nepovoljan utjecaj.
- B15. Rizik isteka ili stalnosti (tj. rizik da će druga strana otkazati ugovor prije ili kasnije nego što je izdavatelj očekivao kod određivanja premije ugovora) nije rizik osiguranja jer plaćanje prema drugoj strani ne zavisi o neizvjesnom budućem događaju koji nepovoljno utječe na drugu stranu. Slično, rizik troška (tj. rizik neočekivanih povećanja administrativnih troškova povezanih s održavanjem ugovora, a ne radije nego troškova povezanih s osiguranim događajima) nije rizik osiguranja jer neočekivano povećanje troškova ne utječe nepovoljno na drugu stranu.
- B16. Stoga ugovor koji izlaže izdavatelja riziku isteka, riziku stalnosti ili riziku troška nije ugovor o osiguranju osim ako izdavatelja također izlaže i riziku osiguranja. Međutim, ako izdavatelj tog ugovora smanjuje taj rizik korištenjem drugog ugovora kako bi prenio dio tog rizika na drugu osobu, drugi ugovor izlaže tu drugu osobu riziku osiguranja.
- B17. Osiguravatelj može prihvatiti značajan rizik osiguranja od imatelja police samo ako je osiguravatelj subjekt odvojen od imatelja police. U slučaju uzajamnog osiguranja zajednički se prihvaća rizik od svakog imatelja police te se taj rizik udružuje. Iako imatelji polica zajednički snose taj udruženi rizik u svojem svojstvu vlasnika, ipak je subjekt za uzajamno osiguranje prihvatio rizik koji je suština ugovora o osiguranju.

Primjeri ugovora o osiguranju

- B18. Primjeri ugovora koji predstavljaju ugovore o osiguranju ako je prijenos rizika osiguranja značajan su sljedeći:
- a) osiguranje od krađe ili oštećenja imovine,
 - b) osiguranje obveze proizvođača, profesionalne odgovornosti, građanske odgovornosti ili pravnih troškova,
 - c) životno osiguranje i unaprijed plaćeni pogrebni planovi (iako je smrt izvjesna, neizvjesno je kada će smrt nastupiti ili, za neke vrste životnog osiguranja, hoće li smrt nastupiti unutar razdoblja pokrivenog osiguranjem),
 - d) anuiteti ugovora po doživljenju i mirovine (tj. ugovori koji pružaju nadoknadu za neizvjestan budući događaj - doživljenje osiguranika anuitetnog osiguranja ili umirovljenika - kako bi osiguraniku anuitetnog osiguranja ili umirovljeniku

pomogla u održavanju danog životnog standarda na koji bi inače nepovoljno utjecalo njegovo ili njezino doživljenje),

- e) osiguranje od invaliditeta i zdravstveno osiguranje,
 - f) jamstva, osiguranje poslodavca od pronevjere namještenika garancije, za dobro izvršenje posla i garancije za licitacije (tj. ugovori koji pružaju nadoknadu ako druga osoba ne ispuni ugovornu obvezu, na primjer obveza izgradnje zgrade),
 - g) kreditno osiguranje koje osigurava određena plaćanja za nadoknađivanje gubitka imatelju, koji nastaje jer određeni dužnik nije izvršio plaćanje po dospijeću prema izvornim ili promijenjenim uvjetima dužničkog instrumenta. Ovakvi ugovori mogu imati različite pravne oblike, poput financijske garancije, akreditiva, derivativnog proizvoda koji pokriva nemogućnost podmirenja obveze ili ugovora o osiguranju. Međutim, ovi su ugovori izvan djelokruga ovog MSFI-a ako je subjekt ušao u njih ili ih zadržao prenoseći na drugu osobu financijsku imovinu ili financijske obveze koje su unutar djelokruga MRS-a 39 (vidi točku 4(d)),
 - h) garancije proizvoda. Garancije proizvoda izdane od druge osobe za dobra prodana od strane proizvođača, distributera ili trgovca su unutar djelokruga ovog MSFI-a. Međutim garancije proizvoda izdane izravno od proizvođača, distributera ili trgovca izvan su njegovog djelokruga jer se nalaze unutar djelokruga MRS-a 18 - *Prihodi* i MRS-a 37 - *Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina*;
 - i) osiguranje vlasništva (tj. osiguranje od otkrivanja nedostataka u vlasništvu zemlje koji nisu bili očigledni prilikom pisanja ugovora o osiguranju). U tom slučaju osigurani događaj je otkrivanje nedostatka u vlasništvu, a ne nedostatak sam po sebi;
 - j) podrška pri putovanjima (tj. odšteta u novcu ili naravi imateljima polica za pretrpjele gubitke za vrijeme putovanja). Točke B6 i B7 raspravljaju o nekim ugovorima ove vrste;
 - k) Obveznice vezane uz katastrofalne događaje koje omogućuju buduće umanjene isplate kapitala, kamate ili oboje, ako određeni događaj nepovoljno utječe na izdavatelja obveznice (osim ako određeni događaj ne stvara značajan rizik osiguranja, na primjer promjena kamatne stope ili tečaja);
 - l) osigurateljski swapovi i ostali ugovori koji zahtijevaju isplatu temeljenu na promjenama klime, geološkim ili ostalim fizičkim varijablama koje su karakteristične za osobu u ugovoru;
 - m) ugovori o reosiguranju.
- B19. U nastavku su navedeni primjeri predmeta koji nisu ugovori o osiguranju:
- a) ugovori o ulaganjima koji imaju pravni oblik ugovora o osiguranju ali ne izlažu osiguravatelja značajnom riziku osiguranja, na primjer ugovori o životnom osiguranju u kojima osiguravatelj ne snosi nikakav značajni rizik smrtnosti (takvi ugovori su neosiguravateljni financijski instrumenti ili uslužni ugovori, vidi točke B20. i B21.);

- b) ugovori koji imaju pravni oblik osiguranja, ali prebacuju sav značajni rizik osiguranja natrag na imatelja police putem neopozivih i prisilnih mehanizama koji korigiraju buduća plaćanja imatelja police kao izravnu posljedicu osiguranih gubitaka, na primjer neki financijski ugovori o reosiguranju ili neke skupine ugovora (poput ugovora koji su inače neosiguravateljni financijski instrumenti ili uslužni ugovori, vidi odlomke B20 i B21);
 - c) samo-osiguranje, drugim riječima zadržavanje rizika koji je mogao biti pokriven osiguranjem (nema ugovora o osiguranju jer nema dogovora s drugom stranom);
 - d) ugovori (poput ugovora o kockanju) koji zahtijevaju plaćanje ako se dogodi određeni nesigurni budući događaj, ali ne zahtijevaju, kao ugovorni preduvjet za plaćanje, da događaj nepovoljno utječe na imatelja police. Međutim, ovo ne isključuje određivanje prethodno utvrđene isplate kako bi se kvantificirao gubitak uzrokovan određenim događajem poput smrti ili nesreće (također vidi točka B13);
 - e) derivati koji izlažu jednu osobu financijskom riziku, ali ne riziku osiguranja, jer zahtijevaju od osobe isplatu temeljenu jedino na promjenama u jednoj ili više određenih kamatnih stopa, cijena financijskih instrumenata, cijena dobara, tečaja, indeksa cijena ili stopa, kreditnih rejtinga ili kreditnih indeksa ili ostalih varijabli, uz uvjet da u slučaju nefinancijske varijable, varijabla nije specifična za osobu u ugovoru (vidi MRS 39);
 - f) ugovor o financijskoj garanciji (ili akreditivu, derivativnom proizvodu koji pokriva nemogućnost podmirenja obveze ili kreditni ugovor o osiguranju kredita) koji zahtijeva plaćanja, čak i ako osiguravatelj nije priznao gubitak od neplaćanja dužnika u roku (vidi MRS 39);
 - g) ugovori koji zahtijevaju plaćanje na temelju klimatske, geološke ili druge fizičke varijable koja nije karakteristična za osobu u ugovoru (poznati kao vremenski derivati).
 - h) obveznice vezane uz katastrofalne događaje koje omogućuju buduće umanjene isplate kapitala, kamate ili oboje na temelju klimatske, geološke ili druge fizičke varijable koja nije specifična za osobu u ugovoru.
- B20. Ako ugovori opisani u točki B19 stvaraju financijsku imovinu ili obvezu, oni su unutar djelokruga MRS-a 39. Uz ostalo, ovo znači da osoba u ugovoru koristi ono što se ponekad zove depozitno računovodstvo, koje uključuje:
- a) jedna osoba priznaje primljenu ponudu kao financijsku obvezu umjesto kao prihod.
 - b) druga osoba priznaje plaćenu ponudu kao financijsku imovinu umjesto kao rashod.
- B21. Ako ugovori opisani u točki B19 ne stvaraju financijsku imovinu ili financijske obveze, primjenjuje se MRS 18. Po MRS-u 18, prihod povezan s transakcijom koja uključuje pružanje usluge priznaje se sukladno stupnju dovršenosti transakcije ako se ishod transakcije može pouzdano utvrditi.

Značajni rizik osiguranja

- B22. Ugovor je ugovor o osiguranju samo ako njime dolazi do prijenosa značajnog rizika osiguranja. Točke B8-B21 raspravljaju o riziku osiguranja. Naredne točke raspravljaju o procjeni je li rizik osiguranja značajan.
- B23. Rizik osiguranja je značajan ako, i samo ako, osigurani događaj može dovesti do osiguravateljeve isplate značajnih dodatnih pogodnosti u bilo kojem slučaju, isključujući slučajeve koji nisu komercijalne prirode (tj. nemaju zamjetan učinak na ekonomske karakteristike transakcije). Ako bi značajne dodatne pogodnosti bile plative u slučajevima koji imaju komercijalnu prirodu, uvjet iz prethodne rečenice mogao bi biti zadovoljen čak i ako je osigurani događaj iznimno malo vjerojatan ili čak ako je očekivana sadašnja vrijednost (ponderirana vjerojatnošću) zavisnih novčanih tokova manji dio očekivane sadašnje vrijednosti svih ostalih ugovornih novčanih tokova.
- B24. Dodatne pogodnosti opisane u točki B23 odnose se na iznose koji nadilaze one koji bi bili plativi da se nikakav osigurani događaj nije zbio (isključujući slučajeve koji nisu komercijalne prirode). Ti dodatni iznosi uključuju troškove obrade upravljanja štetom i troškovima procjene štete, ali isključuju:
- gubitak sposobnosti naplate budućih usluga od imatelja police. Na primjer, kod životnog osiguranja vezanom za ulaganja, smrt imatelja police znači da osiguravatelj više ne može obavljati uslugu upravljanja ulaganjem i naplaćivati naknadu za to. Međutim, taj ekonomski gubitak za osiguravatelja ne odražava rizik osiguranja, jednako kao što menadžer uzajamnog fonda ne preuzima rizik osiguranja u vezi moguće smrti klijenta. Iz tog razloga, potencijalni gubitak mogućnosti naplate naknade za upravljanje ulaganjima u budućnosti nije relevantan za procjenu visine rizika osiguranja koji se prenosi ugovorom;
 - odricanje od naknada kod smrti koje bi se redovno naplatile prilikom otkaza ili otkupa. S obzirom da je ugovor stvorio te naplate, odricanje od njih ne kompenzira imatelja police za prethodno već postojeći rizik. Iz toga slijedi da one nisu relevantne za procjenu visine rizika osiguranja koji se prenosi ugovorom.
 - plaćanje uvjetovano događajem koji ne uzrokuje značajan gubitak imatelju ugovora. Na primjer, uzimimo u obzir ugovor koji zahtijeva od osiguravatelja isplatu jednog milijuna novčanih jedinica ako imovina pretrpi fizičko oštećenje koje uzrokuje beznačajan ekonomski gubitak od jedne novčane jedinice imatelju. U ovom ugovoru, imatelj prenosi osiguravatelju beznačajni rizik gubitka jedne novčane jedinice. U isto vrijeme, ugovor stvara neosiguravateljni rizik da će izdavatelj trebati platiti 999.999 novčanih jedinica ako se određeni događaj dogodi. Zato što osiguravatelj ne prihvaća značajni rizik osiguranja od imatelja, ovaj ugovor nije ugovor o osiguranju;
 - moguće povrate reosiguravatelja. Osiguravatelj ih obračunava zasebno.
- B25. Osiguravatelj će procjenjivati značajnost rizika od osiguranja ugovor po ugovor, a ne pozivajući se na kontekst radije nego da se poziva na značajnosti financijskih izvještaja.* Stoga, rizik osiguranja može biti značajan, čak i ako postoji minimalna mogućnost značajnih gubitaka za cijelu skupinu ugovora. Ovo procjenjivanje ugovor

* Iz tog razloga, ugovori istovremeno sklopljeni s jednom stranom (ili ugovori koji su inače međusobno ovisni) čine jedan ugovor.

po ugovor olakšava klasifikaciju ugovora kao ugovora o osiguranju. Međutim, ako se zna da se relativno homogena skupina malih ugovora često sastoji od ugovora koji svi prenose rizik osiguranja, osiguravatelj ne treba istraživati svaki pojedini ugovor unutar skupine kako bi identificirao nekoliko nederivativnih ugovora koji prenose značajan rizik osiguranja.

- B26. Iz točaka B23-B25 proizlazi da ako ugovor plaća naknadu za smrt koja nadilazi obvezu isplate po doživljenju, ugovor jest ugovor o osiguranju osim ako je dodatna naknada za smrt značajna (u kontekstu pojedinog ugovora a ne čitave skupine ugovora). Kao što je navedeno u točki B24(b), odricanje kod smrti otkazivanja ili naplata pri otkupu nije uključeno u ovu procjenu ako ovo odricanje ne kompenzira imatelja police za prethodno već postojeći rizik. Slično tome, anuitetni ugovor koji plaća redovite iznose za ostatak života imatelja police jest ugovor o osiguranju, osim ako su ukupne isplate značajne.
- B27. Točka B23 odnosi se na dodatne pogodnosti. Te dodatne pogodnosti mogu sadržavati zahtjev za raniju isplatu pogodnosti ako ranije dođe do osiguranog događaja i isplata nije korigirana za vremensku vrijednost novca. Primjer je doživotno osiguranje za fiksni iznos (drugim riječima, osiguranje koje omogućuje fiksnu naknadu za smrt kadgod imatelj police premine, bez datuma isteka za pokriće). Sigurno je da će imatelj police preminuti, ali datum smrti nije poznat. Osiguravatelj će pretrpjeti gubitak na te pojedinačne ugovore za imatelje polica koji preminu ranije, čak i ako nema gubitka po cjelokupnoj skupini ugovora.
- B28. Ako je ugovor o osiguranju razdvojen na depozitnu komponentu i osiguravateljnu komponentu, značajnost prijenosa rizika osiguranja se procjenjuje u odnosu na osiguravateljnu komponentu. Značajnost rizika osiguranja prenesena ugrađenim derivativom procjenjuje se u odnosu na ugrađeni derivativ.

Promjene u razini rizika osiguranja

- B29. Neki ugovori ne prenose rizik osiguranja na izdavatelja kod sklapanja ugovora u početku, iako ga kasnije prenose. Na primjer, uzmite u obzir ugovor koji omogućuje određeni prinost na ulaganje i uključuje opciju imatelju police da iskoristi primitke od ulaganja po dospeljuću za kupovinu anuiteta po doživljenju po tekućim anuitetnim ratama naplaćenim od strane osiguravatelja drugim novim uplatiteljima kad imatelj police iskoristi opciju. Ugovor ne prenosi rizik osiguranja na izdavatelja dok opcija nije iskorištena, jer osiguravatelj slobodno može odrediti cijenu anuiteta na osnovi koja odražava rizik osiguranja prenesen u tom trenutku na osiguravatelja. Međutim, ako ugovor određuje anuitetne rate (ili temelj za njihovo određivanje), ugovor prenosi rizik osiguranja na osiguravatelja pri samom sklapanju u početku.
- B30. Ugovor koji zadovoljava uvjete za ugovor o osiguranju ostaje ugovor o osiguranju dok sva prava i obveze nisu poništene ili istekle.